

školní vzdělávací program

NONA 3- přípravný stupeň

RVP ZŠS základní škola speciální - DÍL II

Kompletní ŠVP

Základní škola speciální NONA, o.p.s.

1 Identifikační údaje

Název ŠVP	NONA 3- přípravný stupeň		
Datum	18.3.2011	Název RVP	
		Platnost	od 1.9.2008

Název školy	Základní škola speciální NONA, o.p.s.
Adresa	Rašínova 313, Nové Město nad Metují
IČ	25299140
Kontakty	Mgr. Milena Turková
Ředitel	Mgr. Milena Turková
Telefon	491474299, 734377154
Email	zsona@nonanmnm.cz
www	www.nonanmnm.com
Zřizovatel	NONA - společnost zdravotně postižených, o.s.
Adresa	Rašínova 313, Nové Město nad Metují, PSČ 54901
IČ	46524339
Kontakt	Jaroslav Mňuk
Telefon	491472694
Email	nona@brailnet.cz
www	www.nonanmnm.com

2 Charakteristika školy

Název ŠVP

NONA 3- přípravný stupeň

Datum

18.3.2011

Název RVP

Platnost

od 1.9.2008

Obecná charakteristika školy

Soukromá Základní škola speciální NONA, o.p.s. (NONA – tj. NOVoměstská NAděje) je umístěna ve starší budově v centru města, vlastníkem je město Nové Město nad Metují. Škola je určena pro žáky se středně těžkým až hlubokým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. V budově se nachází i Stacionář NONA, který zajišťuje předškolní péči a následně umožňuje absolventům základní školy speciální možnost využití sociálních služeb. Obě zařízení spolu úzce spolupracují. Stacionář NONA zajišťuje pro žáky ze širokého okolí denní svoz do školy a zpět. Škola je malotřídního typu, poskytuje základy vzdělání žákům od přípravného stupně do desátého ročníku. Žáci jsou rozděleni do čtyř tříd s přihlédnutím k věku a zdravotnímu postižení.

Kapacita zařízení 25 žáků základní školy, 6 žáků přípravného stupně. Provozní doba je od 6,45 do 15.00. Škola zajišťuje svoz žáků ze třech směrů - Dobruška, Náchod a Jaroměř.

Škola je umístěna v centru města s dobrou dostupností autobusového a vlakového nádraží, rehabilitačního centra a lékařské péče. Škola se nachází v prvním nadzemním podlaží, bezbariérovost je zajištěna výtahovou plošinou. Prostředí školy je přizpůsobeno žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Žáci jednotlivých tříd mají k dispozici učebnu, hernu a relaxační místnost. Třídy jsou vybaveny nábytkem přizpůsobeným individuálním požadavkům - výškově nastavitelné lavice a židle, pro žáky s tělesným postižením jsou k dispozici speciální rehabilitační židle a vozíky pro pohyb ve škole. Pro těžce tělesně postižené žáky škola vlastní zvedací zařízení k usnadnění manipulace s nimi. V každé třídě je umístěn počítač s internetovým připojením, velkou obrazovkou a žáci mají k dispozici speciální počítačové ovladače (speciální myš, speciální klávesnice). K individuálnímu vzdělávání žáků se využívají programy Petit, Altik, Mentio apod. Učitelkám je k dispozici odborná literatura a speciální pomůcky didaktického a kompenzačního charakteru. Pomůcky pro speciální péči jsou dle možností průběžně pořizovány vzhledem k potřebám žáků. Hygienické zázemí je pro počet žáků dostatečné. Součástí prostoru je výdejna obědů, jídelna a malá relaxační místnost. Tyto prostory využívají také uživatelé stacionáře NONA. Obědy jsou zajištěny pravidelným rozvozem z místní základní školy. Pitný režim je žákům k dispozici po celou dobu pobytu ve škole. Součástí školy je prostorná školní zahrada, která je upravena pro pohyb handicapovaných žáků. Zahrada je vybavena pérovními houpačkami, trampolínou, pískovištěm, dětskou herní sestavou s prolézačkami, houpačkami a skluzavkou. Součástí zahrady je krytý posezení s krbem, dále stůl na stolní tenis, hřiště na míčové hry, sprcha a zahradní domek s úložným prostorem pro speciální jízdní kola, koloběžky a tříkolky. Ve spodní části zahrady se nacházejí květinové a zeleninové záhony. Zahrada je celá oplocená.

Vedle hlavního chodu do školy je přistavěn přístřešek pro rehabilitační kočárky a vozíky.

Převážná část pedagogického sboru si dokončuje nebo rozšiřuje odborné pedagogické vzdělání. Pedagogičtí pracovníci se účastní seminářů, přednášek a školení dle svého zaměření a potřeb jednotlivých žáků vzhledem k jejich znevýhodnění. Dvě pedagožky vlastní mezinárodní certifikát Institutu bazální stimulace, na jehož základě je BS na škole praktikována. Mezi další speciálně pedagogické metody využívané na naší škole patří míčkování, canisterapie, prvky muzikoterapie, arteterapie a cvičení na balonech. Všechny terapeutické aktivity provádějí pedagogové s platným osvědčením certifikovaným MŠMT. Fungování celé školy je závislé na spolupráci všech zaměstnanců.

Naším cílem je získat v budově prostory pro muzikoterapii, snoezelen a jiné terapeutické činnosti, a dále prostory pro tělocvičnu. V současné době řešíme nedostatek prostoru pro výuku pohybové výchovy docházením do základní školy, kde máme tělocvičnu na dvě hodiny týdně pronajatou. Další vizí do budoucna je rozšířit prostory jídelny a vhodně upravit sociální zařízení pro potřeby žáků s tělesným postižením.

Škola se proto účastní dlouhodobého projektu Komunitní plánování poskytování sociálních služeb v Novém Městě nad Metují, do kterého je tato vize začleněna. Škola se též účastní Komunitního plánování poskytování sociálních služeb

Královehradeckého kraje, ze kterého by měla jasně vyplynout představa rodičů, pedagogů školy a poskytovatelů sociálních služeb o nutnosti vybudování návazné péče o absolventy základní speciální školy.

V letošním školním roce je v aktivní fázi projekt, který by měl umožnit získání interaktivní tabule a další počítačové techniky, tolik důležité pro rozšíření a usnadnění práce znevýhodněných žáků při vyučování.

V rámci partnerského vztahu NONY- společnosti zdravotně postižených a Sdružení zdravotně postižených města Hilden (Německo) se škola účastní některých společných akcí. Spolupráci bychom chtěli nadále rozšiřovat, případně navázat partnerství se školou obdobného charakteru v Hildenu.

Rodiče mají možnost se po domluvě s pedagogem účastnit vyučovacího procesu, mají možnost pravidelných konzultací, jsou vyzýváni ke stejnému působení na dítě, což vede k zefektivnění výchovně vzdělávacího procesu a následnému celkovému rozvoji žáků.

Zákonní zástupci žáků školy jsou členy občanského sdružení NONA – společnost zdravotně postižených. Pro rodiče žáků jsou pořádána setkávání ve škole, na kterých si mají možnost pohovořit

o různých tématech, která je tíží.

Školská rada je tříčlenná. Schází se dvakrát ročně, v případě potřeby častěji.

ZŠS spolupracuje s těmito pracovišti:

Společné cesty, o.s. - zajišťující osobní asistenci pro žáky školy

Město Nové Město nad Metují – odbor školství a odbor sociálních věcí

SPC Náchod

SPC Trutnov

SPC Hradec Králové

Občanské sdružení NONA – společnost zdravotně postižených, o.s.

APLA Praha

ZŠ Komenského Nové Město nad Metují

MŠ Na Františku, Nové Město nad Metují

Na naší škole probíhá odborná praxe studentů středních a vysokých škol

Zaměstnanci školy:

Ředitelka školy:

Mgr. Milena Turková

Pedagogičtí pracovníci 1. třídy:

Mgr. Jana Petanová - učitelka

Jana Štanclová - vychovatelka

Pavčina Hanušová - pedagogický a osobní asistent

Daniela Smolová - osobní asistent

Pedagogičtí pracovníci 2. třídy:

Lenka Křivdová - učitelka

Kateřina Benešová - vychovatelka

Pavčina Černíková - pedagogický a osobní asistent

Pavčina Rosová - osobní asistent

Pedagogičtí pracovníci 3. třídy:

Vlasta Škodová - učitelka

Šárka Hanicová - vychovatelka

Kamila Fišarová - pedagogický a osobní asistent

Šárka Koudelková - osobní asistent

Pedagogičtí pracovníci 4. třídy:

Mgr. Radka Miltová - učitelka

Veronika Jandáčková, DiS. - vychovatelka

Jana Balcarová - osobní a pedagogický asistent

3 Charakteristika ŠVP

Název ŠVP	NONA 3- přípravný stupeň		
Datum	18.3.2011	Název RVP	
		Platnost	od 1.9.2008

Zaměření školy

Základní škola speciální NONA poskytuje vzdělávání žákům se středním až hlubokým mentálním postižením a souběžnými vadami. Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) vychází z I. a II. dílu RVP pro ZŠS a žáci po absolvování školy získávají základy vzdělání. Škola se zaměřuje na podporu samostatnosti žáků v sebeobsluze, rozvoj základních pracovních dovedností, komunikačních schopností a sociálního citění.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy jsou postupy, kterými všichni zaměstnanci školy podporují utváření klíčových kompetencí žáků a kterými směřují k naplnění cílů základů vzdělání. Výchovné a vzdělávací strategie jsme vymezili ve vazbě na klíčové kompetence a cíle základního vzdělávání. Konkrétní obsah a rozsah vzdělávání uvádíme u každého žáka v Individuálním vzdělávacím programu.

Průřezová témata

Průřezová témata daná I. dílem RVP budou integrována do výuky jednotlivých předmětů.

3.1 Výchovné a vzdělávací strategie školy

3.2 Začlenění průřezových témat

Přehled využití týdnů

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
	40	40	40	40	40
Celkem:	40	40	40	40	40

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
Výuka dle rozpisu učiva	40	40	40	40	40
Celkem:	40	40	40	40	40

5 Učební osnovy

Název ŠVP

NONA 3- přípravný stupeň

Datum

18.3.2011

Název RVP

Platnost

od 1.9.2008

5.1 Člověk a komunikace

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a komunikace má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Umožňuje žákům najít a rozvíjet vhodnou formu komunikace s okolím. Prostředkem vzdělávání není psané slovo a často ani mluvená řeč. Jsou využívány různé formy augmentativní a alternativní komunikace, které vedou k osvojení dovedností dorozumívání se s okolím a vytváření pocitu jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním okolím přináší.

Obsah vzdělávací oblasti člověk a komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Rozumová výchova a Řečová výchova.

Obsah vzdělávacího oboru Rozumová výchova je rozdělen na tematické okruhy:

- Rozvíjení poznávacích schopností
- Rozvíjení logického myšlení a paměti
- Rozvíjení grafických schopností

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých okruhů vzájemně prolíná. V Rozumové výchově je snaha o dosažení a rozvíjení rozumových schopností žáků na optimální možné úrovni.

Vzdělávací obor Řečová výchova zahrnuje tematický okruh Rozvíjení komunikačních dovedností, který je nástrojem funkčního dorozumívání žáků. Vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností, komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Rozvíjení řečových dovedností ovlivňuje rozvoj poznávacích, citových i volních vlastností žáků.

Pro žáky, u nichž je verbální komunikace omezena nebo zcela nemožná a vzdělávání běžně užívanými metodami není možné, jsou určeny Augmentativní a alternativní komunikační systémy. Tyto systémy jim napomáhají překonávat komunikační bariéry, dorozumívat se a komunikovat se svým okolím, vyjadřovat svoje pocity, přání a reagovat na podněty.

Využití netradičních speciálních metod a technik umožňuje žákům přístup ke vzdělání a jeho zvládnutí v rámci individuálních možností.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení rozumových schopností na optimální možnou úroveň
- uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech
- rozvíjení řečových schopností, případně osvojení komunikačních dovedností za použití netradičních metod komunikace (např. sociální čtení, piktogramy, nonverbální komunikační metody)
- osvojení základů orientace
- rozvíjení poznávacích schopností

5.1.1 Rozumová výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
5				
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník

Charakteristika předmětu

V předmětu Rozumová výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Obsah vyučovacího předmětu Rozumová výchova je rozdělen na tematické okruhy:

- Rozvíjení poznávacích schopností
- Rozvíjení logického myšlení a paměti

- R o z v í j e n í g r a f i c k ý c h schopností --

Rozvíjení komunikačních schopností

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých okruhů vzájemně prolíná. V Rozumové výchově je snaha o dosažení a rozvíjení rozumových schopností na optimální možné úrovni.

Rozumová výchova rozvíjí slovní zásobu, verbální i neverbální komunikační dovednosti, které ovlivňují rozvoj poznávacích, citových a volních vlastností. Vzdělávání v tomto vyučovacím předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení rozumových schopností na optimální možnou úroveň
- uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech
- osvojení základů orientace
- rozvíjení poznávacích schopností
- osvojení základních grafických prvků

1. ročník

5 týdně, P

1. ročník

1. Rozvíjení poznávacích schopností

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> žák by měl pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat žák by měl reagovat na oslovení jménem, znát své jméno žák by měl znát členy své rodiny žák by měl poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem žák by měl vnímat různé podněty a reagovat na ně žák by měl orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu; vnímat prostor žák by měl poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné žák by měl vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní žák by měl řadit obrázky podle zadaných kritérií 	<p>Uvědomování si vlastní osoby</p> <p>Poznávání sebe sama v zrcadle, na fotografiích.</p> <p>Nácvik orientace v prostorách školy (třída, šatna, jídelna, umývárna, tělocvična apod.) a v blízkém okolí školy (školní zahrada, okolí školy při vycházkách)</p> <p>Třída - pomůcky, hračky</p> <p>Vztahy mezi spolužáky, budeme si pomáhat</p> <p>Sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky</p> <p>Poznávání a aktivní označení (verbálně nebo AAK) předmětů denní potřeby</p> <p>Přiřazování předmětů denní potřeby k činnosti (co potřebujeme k ...)</p> <p>Péče o zdraví</p> <p>Zdraví a nemoc</p> <p>Nácvik orientace v čase (v rámci dne i týdne) – časové vztahy – teď, předtím, potom, dnes, včera, zítra</p> <p>Pojmy - den, noc - ráno, poledne, večer - bylo, bude – snídaně, oběd, večeře</p> <p>Strukturovaný denní režim</p> <p>Poznávání, případně i pojmenovávání (nebo označení pomocí AAK) základních druhů ovoce a zeleniny, oblečení, zvířat, dopravních prostředků nebo rostlin ve skutečnosti, na modelech nebo obrázcích, případně fotografiích</p> <p>Vycházky do okolí - obchody, doprava, rostliny</p> <p>Třídění a řazení předmětů nebo obrázků podle různých kritérií (co kam patří, nadřazené pojmy, činnosti - co létá, jezdí, skáče..., základní práce - kdo potřebuje..., komu dáme...)</p> <p>Námětové hry - výběr potřebných pomůcek</p> <p>Rozlišování pojmů: malý - velký, dlouhý - krátký, hodně – málo</p> <p>Rozlišení: chlapci x děvčata, pán x paní</p> <p>Pozorování přírody v ročních obdobích</p> <p>Poznávání počasí</p> <p>Názvy jednotlivých ročních období</p> <p>Základní znaky ročních období</p> <p>Činnosti v ročních obdobích (na zahradě, sporty,...)</p>

1. ročník

Komentář			
Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech.			
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

2. Rozvíjení grafických schopností

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • žák by měl uchopit a podržet podaný předmět • žák by měl uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní • žák by měl nakreslit různé druhy čar • žák by měl poznat základní geometrické tvary 	Rozvíjení hrubé i jemné motoriky Cvičení paže, lokte, zápěstí, dlaní, prstů Uchopování předmětů do celé ruky, do špetky, do dvou prstů Manipulační činnosti s předměty Špetkový úchop Spontánní malba – prstem, houbou, tužkou, štětcem, voskovkami, pastelkami Uvolňovací cvičení ramenního a loketního kloubu, zápěstí a prstů Kreslení na svislou a vodorovnou plochu Kreslení různým materiálem „Čmárání“ – prstem do písku, do krupky, do rýže "Motanice", "Klubíčko" Čáry - svislé, vodorovné, šikmé – shora dolů a zdola nahoru Spojování dvou bodů, horní a dolní oblouk Odstředivé čáry: sluníčko Dostředivé čáry Vlnovka Poznávání a přiřazování základních geometrických tvarů - kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník Skládání obrázků z geometrických tvarů na předlohu Pracovní listy - vybarvování geometrických tvarů
Komentář	
Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech.	

1. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:		přesahy z učebních bloků:
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

3. Rozvíjení logického myšlení a paměti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žák by měl koncentrovat se na určitou činnost • žák by měl rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků • žák by měl zvládnout složení dějových obrázků • žák by měl opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázku 	<p>Manipulační činnosti doprovázené pojmenováním a komentářem</p> <p>Poslech básně, písně, krátkého vyprávění</p> <p>Odpoutávání od stereotypních činností, ulpívavého myšlení</p> <p>Rozvíjení volných vlastností, zejména vytrvalosti</p> <p>Práce s obrázky, obrázkové knížky</p> <p>Piktogramy</p> <p>Rozvíjení paměti, zapamatování a opakování slov, říkanek, básniček</p> <p>Třídění a přiřazování předmětů podle různých znaků</p> <p>Přiřazování dvojic obrázků</p> <p>Logické dvojice - co patří k sobě</p> <p>Syntetické činnosti - půlené obrázky, jednoduché puzzle, poznávání neúplných obrázků</p> <p>Zobecňování (jablko, hruška = ovoce)</p> <p>Konkretizace (ovoce = jablko, hruška)</p> <p>Abstrakce: barva, počet</p> <p>Negace: je – není, bylo – nebylo, chci – nechci, mám - nechci</p> <p>Práce s denním režimem</p> <p>Grafická cvičení</p> <p>Manipulace na pracovní desce, magnetické tabuli</p> <p>Manipulační hry: dej za, před, vedle....</p> <p>Řazení dvou obrázků</p> <p>Pojmy - nejdříve, potom</p> <p>Řazení tří obrázků - běžné denní činnosti, pohádka</p> <p>Cvičení zrakové a sluchové paměti</p> <p>Příčinné souvislosti: proč?</p> <p>Sociální čtení – poznávání zboží dle obalu, poznávání běžně užívaných symbolů (WC, umývárna), poznávání dopravních symbolů</p> <p>Piktogramy - čtení slov</p> <p>Představa počtu – hmatem, zrakem, verbálně, číselná řada</p> <p>Přiřazování počtu k číslici a číslice k počtu</p>

3. Rozvíjení logického myšlení a paměti

Sociální počty
Vytváření a chápání kvantitativních vztahů –
všechno, nic, mnoho, málo

Komentář			
Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech.			
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	dídktická technika	ostatní

4. Rozvíjení komunikačních schopností

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žák by měl reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby • žák by měl snažit se o správné dýchání • žák by měl vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty • žák by měl znát své jméno a reagovat na oslovení jménem • žák by měl znát jména nejbližších osob a spolužáků • žák by měl umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty • žák by měl sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem • žák by měl využívat komunikační počítačové hry 	<p>Překonávání strachu z okolí, rychlejších pohybů, hlasitých projevů ostatních dětí</p> <p>Odstraňování projevů sebepoškozování, snaha o zapojení do dění ve třídě, vytváření kladných emočních situací</p> <p>Komunikační a pohybové hry s využitím oslovení</p> <p>Rytmizace a melodizace jmen</p> <p>Hry "na jukanou", "na schovávanou"</p> <p>Plnění jednoduchých příkazů s využitím jmen nejbližších osob</p> <p>Pasivní a aktivní dechová cvičení</p> <p>Nácvik správného dýchání nosem: nádech nosem, výdech ústy</p> <p>Masáž a stimulace mluvidel, cvičení mluvidel – vysunování a zasunování jazyka, zavírání a otvírání úst, polykání</p> <p>Foukání, sfoukávání pířka, papírku, foukání bublin - bublifuk</p> <p>Dechová a fonační cvičení</p> <p>Oromotorika, cviky jazyka a rtů, cvičení mluvidel před zrcadlem</p> <p>Aromaterapie</p> <p>Nácvik smrkání</p> <p>Hry na rozlišování výrazů obličeje a gest (vyjadřování pocitů, chápání neverbální komunikace)</p> <p>Krátké příběhy s přiřazováním emocí jednotlivým postavám (se zrakovou podporou)</p> <p>Plnění jednoduchých příkazů (běž, doneš, podej, vezmi...)</p> <p>Pochopení a používání pojmů – já x ty, můj x tvůj, mně x tobě</p> <p>Motivace k slovnímu projevu, snaha o pochopení významu 2-3 slovných vět</p> <p>Hry a denní fázová cvičení na pochopení a používání sociálních slov - verbálně či s pomocí AAK</p> <p>Napodobování hlasů zvířat (mé, bú, bé, haf,</p>

4. Rozvíjení komunikačních schopností

mňau...)

Napodobování zvuků (auto, traktor, bác, bum...)

Nácvik hlásek dle potřeby

Ovládání síly hlasu

Hry a denní fázová cvičení na pochopení a používání sociálních slov - verbálně či s pomocí AAK

Individuální práce s logopedickým sešitem

Obohacování slovní zásoby a nácvik nových slov

Modelování situace pro vyjadřování přání a potřeb - veškeré činnosti během dne

Transfér naučených dovedností do praktického života

Podpora dalších funkcí komunikace (odmítnutí, žádání informací, sdělování informací)

Snaha o soustředěné naslouchání a porozumění slovům a jednoduchým větám, komentování dějové posloupnosti, seznamování se vztahy jevů a věcí

Podpora mluvního projevu, vedení jednoduchých a spontánních tématických rozhovorů

Kinetické hry na rozvoj jemné motoriky

Nácvik a procvičování alternativního ovládní počítačových komunikačních programů

Práce s počítačovými programy - např. Méda, Altík, Brepta atd.

Nácvik jednoduchých říkanek a básniček

Komentář			
Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech.			
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

5.2 Člověk a jeho svět

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět pomáhá žákům poznávat své nejbližší okolí a utvářet si k němu citový vztah. Žáci si osvojují vhodné chování a jednání, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci, tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí psychické funkce prostřednictvím smyslového vnímání. Cílevědomým vytvářením vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči rozvíjí jednotlivé smyslové analyzátoři a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání, koncentrace pozornosti, prostorové, směrové a časové orientace a základem pro vytváření představ a pojmů.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se realizuje vzdělávacím oborem Smyslová výchova, která systematicky procvičuje zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání, hmatové vnímání, vizuomotoriku a prostorovou orientaci vždy v konkrétních situacích. Prolíná všemi vzdělávacími obory a vytváří předpoklady pro zvládnutí jejich vzdělávacích obsahů.

Vzdělávací obor je členěn do tematických okruhů:

- Rozvíjení zrakového vnímání
- Rozvíjení sluchového vnímání
- Rozvíjení hmatového vnímání
- Prostorová a směrová orientace
- Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Propojováním tematických okruhů se mohou tvořit ve ŠVP různé varianty a obsahy vzdělávacích předmětů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- uspokojování základních životních potřeb
- upevňování hygienických a stravovacích návyků
- orientaci v nejbližším okolí
- vytváření základních schopností manipulace s předměty
- poznávání a pojmenovávání základních barev
- rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikosti, tvaru, barev a zvuku
- napodobování předváděných pohybů
- napodobování a rozlišování různých zvuků
- rozlišování a určování chuťových vlastností látek

5.2.1 Smyslová výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
3				

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník

1. ročník

3 týdne, P

---

1. Rozvoj zrakového vnímání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žák by měl uchopit předměty a manipulovat s nimi • žák by měl rozlišovat tvary a barvy předmětů • žák by měl poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti • žák by měl třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty • žák by měl poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky • žák by měl rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu • žák by měl napodobit předvedené pohyby 	<p>Nácvik preverbálních dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení zrakové a sluchové pozornosti - napodobování pohybů a zvuků - střídání já - ty - oční kontakt <p>Dovednosti nesymbolické komunikace (sociální interakce, fyzická interakce, kombinovaná interakce)</p> <p>Průzkumné a senzomotorické hry</p> <p>Vytváření pocitu bezpečí a jistoty</p> <p>Senzomotorické činnosti zaměřené na rozvoj úchopu, manipulace a koordinace oko - ruka</p> <p>Používání různých předmětů</p> <p>Skládání předmětů na sebe, vedle sebe, do krabice</p> <p>Vnímání velikosti, tvaru a polohy předmětů</p> <p>Hry na rozvíjení zrakového vnímání</p> <p>Poznávání členů rodiny a osob ze svého okolí přímou interakcí</p> <p>Poznávání spolužáků a učitelů při ranních činnostech - vítání, ...</p> <p>Přirazování fotografií spolužáků, učitelů a osob z blízkého okolí</p> <p>Výběr na komunikačních tabulkách</p> <p>Vkládání do výřezu</p> <p>Rozlišování tvarů zrakem - kulatý, hranatý</p> <p>Rozlišování dvou výrazně odlišných barevných předmětů</p> <p>Postupné přiřazování všech barev a tvarů</p> <p>Poznávání a třídění předmětů, diferenciační cvičení</p> <p>Poznávání, řazení předmětů podle velikosti</p> <p>Poznávání a třídění předmětů podle barev (vyhledávání předmětů stejných barev)</p> <p>Řazení barevných kostek, střídání barev</p> <p>Poznávání a třídění zřetelně odlišných předmětů (panenka - autíčko)</p> <p>Poznávání a třídění materiálů - výrazně odlišné komponenty (modelína -papír)</p> <p>Poznávání a třídění přírodnin - komponenty nejprve velké a výrazně odlišné, postupně</p>

1. Rozvoj zrakového vnímání

menší a méně odlišné (kaštiny, žaludy, šišky, šípky, hrách, fazole, ...)
 Třídění podle dvou vlastností - kombinace tvaru, barvy nebo velikosti
 Rozlišování plošných tvarů - kolečko, čtverec, trojúhelník, obdélník
 Skládání celku z částí (stavebnice)
 Přiřazování obrázků, fotografií k předmětu
 Přiřazování dvou stejných obrázků
 Třídění obrázků podle nadřazených pojmů : květiny, ovoce, zelenina, zvířata, oblečení, hračky, ...
 Upevňování vizuomotorické koordinace
 Napodobování různých pohybů předváděných učitelem

Komentář			
Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech			
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

2. Rozvoj sluchového vnímání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žák by měl reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání • žák by měl poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky • žák by měl poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí • žák by měl poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky • žák by měl rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků 	<p>Nácvik reakce na oslovení, zavolání ve všech aktivitách během dne</p> <p>Sluchové hry a cvičení s využitím jmen</p> <p>Nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí různých zvuků - ozvučená hračka, bubínek, cinkání lžice o talíř, zpěv, ...</p> <p>Sluchová cvičení - poznávání a rozlišování zvuků s využitím zrakové podpory (zvonek, mačkání papíru, klíče, ...)</p> <p>Poznávání a rozlišování zvuků bez využití zrakové podpory (telefon, kytara, cinkání lžičky v hrnečku, tleskání) - verbálně i neverbálně - s pomocí fotek, obrázků, piktogramů</p> <p>Napodobování různých zvuků</p> <p>Poznávání spolužáků a učitelů podle hlasu (verbálně i neverbálně - výběrem z fotografií)</p> <p>Nácvik sluchového soustředění na zvuky související s denním životem</p> <p>Sluchově motorická cvičení a hry</p> <p>Experimentování se zvuky</p> <p>Seznamování s nepříjemnými zvuky a postupné překonávání strachu z nich</p> <p>Zajišťovat pocit bezpečí a jistoty individualizovaným přístupem a jednáním</p> <p>Snaha o koncentraci pozornosti při poslechu zvuků ze zvukové nahrávky</p> <p>Cvičení na rozvíjení sluchové paměti</p> <p>Poznávání a označení zvuků hudebních nástrojů</p> <p>Experimentování s jednoduchými hudebními nástroji</p> <p>Poznávání a označení zvuků dopravních prostředků</p> <p>Poznávání a označení zvuků z domácnosti (vysavač, mixér, telefon, tekoucí voda,...)</p> <p>Poznávání a označení hlasů domácích a lesních zvířat</p> <p>Poznávání a označení hlasů domácích a lesních zvířat</p> <p>Poznávání a rozlišování zvuků v přírodě (</p>

2. Rozvoj sluchového vnímání

šumění větru, déšť, bouřka, zpěv ptáků, ...)

Komentář			
Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech			
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

3. Rozvoj hmatového vnímání

Očekávané výstupy	Učivo		
žák: <ul style="list-style-type: none"> • žák by měl zvládat základní sebeobslužné dovednosti • žák by měl poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů • žák by měl třídít předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru • žák by měl poznat známé předměty podle hmatu • žák by měl rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu) 	Rozvíjení hmatové percepce - stimulace dotyky, masáže rukou, prstů Manipulace a úchop předmětů různé velikosti a tvaru, manipulace s přírodninami Hlazení různých materiálů (textilní látky - jemné a hrubší, dřevo, sklo, ...) Poznávání vlastností předmětu : suché - mokré, studené - teplé, tvrdé – měkké Třídění předmětů - podle tvaru, velikosti, povrchu Strukturované úkoly zaměřené na třídění předmětů, třídění a ukládání přírodnin Poznávání předmětů hmatem a jejich pojmenování s využitím a bez využití zraku Rozlišování : suché - mokré, tvrdé - měkké, studené - teplé Hry s vodou (teplá - studená, mokrá - suchá)		
Komentář			
Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech			
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

4. Prostorová a směrová orientace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> žák by měl vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru žák by měl orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí žák by měl rozlišovat vpravo – vlevo žák by měl rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle žák by měl řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu žák by měl rozeznat roční období podle základních znaků 	<p>Směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru</p> <p>Řazení předmětů zleva doprava, shora dolů, ...</p> <p>Nácvik orientace v prostoru - nahoře, dole, před, za</p> <p>Orientace ve třídě - okno, dveře, lavice, ...</p> <p>Orientace ve škole - třída, jídelna, toalety, ...</p> <p>Plnění jednoduchých pokynů - jdi ke stolu, ...</p> <p>Nácvik orientace v prostoru - vpravo, vlevo</p> <p>Pravá a levá ruka</p> <p>Umísťování předmětů podle pokynů - dej na stůl, pod židli, do skříně, ...</p> <p>Ukazovat nad, pod, na začátku, na konci</p> <p>Řazení předmětů podle směrové orientace</p>

Komentář

Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

5. Rozvoj čichového a chuťového vnímání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> žák by měl rozlišit jednotlivé chutě žák by měl poznat předměty čichem podle vůně žák by měl rozlišit vůně a pachy žák by měl poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky 	<p>Rozlišit jednotlivé chutě - slaná, sladká, kyselá, hořká, chutná, nechutná</p> <p>Poznávání chutí potravin (ovoce, zelenina, ...) a nápojů</p> <p>Dýchání - nádech nosem, výdech ústy</p> <p>Rozvoj čichové percepce (přivonění si)</p> <p>Nácvik poznávání potravin podle vůně (specifické vůně)</p> <p>Rozlišování - voní, páchne</p> <p>Poznávání specifického zápachu zkažených potravin a nebezpečných látek</p> <p>Nácvik ochranné čichové funkce</p>

Komentář

Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech

1. ročník

Průřezová témata		přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

5.3 Umění a kultura

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, posiluje jejich sebevědomí, rozvíjí estetické citění tím, že dává prostor pro uplatnění tvořivých schopností a zprostředkování zážitků prostřednictvím vlastní tvorby a recepce. Má značný rehabilitační a relaxační význam, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Prostřednictvím výuky je možné přiblížit žákům hudební i výtvarné umění a působit tak na jejich estetické vnímání. Získané dovednosti mohou značně obohatit jejich život. Vzdelávací oblast se realizuje ve vzdělávacích oborech Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Vzdělávací obor Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, zároveň se podporuje i rozvoj řečových dovedností. Hudební činnosti pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy, zlepšování nálady a podílejí se na koncentraci pozornosti.

Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova se rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti, dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka, k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení tvořivosti při osobitém způsobu vidění světa. Je třeba navozovat takové činnosti, ve kterých budou žáci úspěšní.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci
- napodobování a rozlišování různých nehudebních a hudebních zvuků
- rozlišování vybraných hudebních nástrojů podle zvuku
- zvládnutí hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje
- soustředění na poslech krátkých skladeb
- rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření
- vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy

5.3.1 Hudební výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
3				
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník

1. ročník

1. ročník

---

3 týdně, P

1. Hudební výchova

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žák by měl zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii • žák by měl rozlišovat zvuky hudebních nástrojů • žák by měl zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje • žák by měl doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje • žák by měl zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu • žák by měl soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby 	<p>Dechová cvičení</p> <p>Rezonanční cvičení</p> <p>Fonační cvičení a vokalizace</p> <p>Poslech živé produkované hudby (dětské a lidové písně, krátké instrumentální skladby – kytara, klavír, housle, flétna, varhany)</p> <p>Poslech reprodukované hudby (relaxační hudba, skladby různého žánru)</p> <p>Hra na tělo (pleskání, dupání, tleskání...)</p> <p>Rytmická chůze, poskoky atd. podle hudebního doprovodu</p> <p>Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami</p> <p>Jednoduché tanečky a hudebně pohybové hry</p> <p>Vyjadřování rytmu a melodie pohyby celého těla (spontánní tanec)</p> <p>Úchop a manipulace s rytmickými nástroji</p> <p>Volné experimentování se zvuky</p> <p>Experimentování se zvuky s rytmickým nebo melodickým doprovodem</p> <p>Skupinová hra na Orffovy nástroje</p> <p>Skupinová hra na netradiční nástroje (i vlastní výroby)</p> <p>Poznávání a označování (verbálně či neverbálně) hudební a rytmické nástroje ve skutečnosti a v symbolické podobě (fotka, obrázek, piktogram)</p> <p>Poznávání zvuků rytmických a hudebních nástrojů ve skutečnosti a z nahrávky (s účastí a bez účasti zraku)</p> <p>Artikulovaný zpěv</p> <p>Vyjadřování obsahu písní pomocí AAK</p> <p>Poslech náladové hudby – propojování s emocemi</p> <p>Muzikomalba</p> <p>Hrou na rytmický nástroj vyjadřovat svoji náladu a pocity</p> <p>Cvičení na správné držení těla a hlavy při zpěvu</p> <p>Pasivní rezonanční a vibrační cvičení</p> <p>Hry a činnosti na uvolňování mluvidel a tvoření samohlásek</p>

1. Hudební výchova

Fonační a intonační cvičení (napodobování hlasů a zvuků)
Zpěv nebo vokalizace písní
Dechová cvičení, výslovnost, fonační a melodická cvičení
Vnímání rychlosti a nálady písně

Komentář			
Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech.			
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:		přesahy z učebních bloků:
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

5.3.2 Výtvarná výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2				
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník

1. ročník

2 týdně, P

1. Výtvarná výchova

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žák by měl zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu • žák by měl používat na elementární úrovni prostředky a postupy • žák by měl vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary • žák by měl vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity • žák by měl uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech 	<p>Manipulace s objekty, úchop nástrojů a předmětů</p> <p>Vybírání kamínků z písku</p> <p>Ukládání kostek do krabic</p> <p>Základní dovednosti pro práci v ploše a prostoru</p> <p>Upravování pískové plochy rukama, lopatkou, hráběmi, prkýnkem</p> <p>Hry s papírovými kuličkami (házení a ukládání do nádob)</p> <p>Sbírání přírodnin, jejich ukládání</p> <p>Malba prstovými barvami (obtiskování rukou, roztírání dlaní, malování prstem).</p> <p>Nácvik mačkání a trhání papíru.</p> <p>Modelování</p> <p>Kresba a malba různými nástroji (houba, silný a slabý štětec, fix, tužky, pastelky, křídly, tiskátka) na různých površích (papír, karton, dřevo, textil)</p> <p>Hra s temperovou barvou – roztírání houbou, štětcem</p> <p>Otisk dřevěného nebo bramborového tiskátka</p> <p>Nácvik střihání</p> <p>Nácvik lepení</p> <p>Netradiční výtvarné postupy, různorodé netradiční materiály</p> <p>Práce s kostkami – dům ze dvou kostek, most ze tří kostek, komín</p> <p>Vyjádřit vjemy vybranými prostředky a postupy.</p> <p>Práce s pískem na pískovišti</p> <p>Stavění bábovek, kopců, cest, tunelů, přemísťování písku</p> <p>Kresba voskovými pastely, pastelkami, uhlím, rudkou, křídou</p> <p>Muzikomalba – hra s barvou na velkém formátu papíru při hudbě</p> <p>Zapouštění barvy do klovatiny</p> <p>Práce s přírodninami – trhání, lepení, obtiskování</p> <p>Řazení molitanových kostek ve vodorovném a svislém směru</p> <p>Poznávání jednotlivých barev, zapouštění barev do sebe (do vody, klovatiny).</p> <p>Trhání papíru na malé kousky nebo proužky, sbírání, rovnání do misek, kelímků, krabiček</p> <p>Nácvik střihání – proužky, celý papír</p> <p>Lepení papíru a papírových kuliček na vymezenou plochu - koláž</p> <p>Prostorová tvorba a modelování (zpracování hmoty</p>

1. Výtvarná výchova

oběma rukama, trhání modelovací hmoty na kousky, krájení hmoty, tvarování kuliček, válečků, placek, vykrajování různých tvarů)
 Vystřihování po čáře, bez čáry
 Poznávání a malování jednotlivých tvarů
 Vystřihování tvarů.
 Navlékání natrhaného papíru na špejli
 Překládání papíru
 Rolování papíru
 Práce s hříbkovou a kroužkovou stavebnicí
 Navíjení vlny, provázku na cívku, do klubka
 Třídění semen fazole, čočky, kukuřice a ukládání do sáčků
 Kresba a malba bez dopomoci, vlastní kreativita, nabídnutí široké

Komentář			
Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech.			
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

5.4 Člověk a zdraví

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví učí žáky základním poznatkům, které mohou využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Umožňuje jim rozvíjení zdravotních předpokladů pohybových možností. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech Pohybová výchova, Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova.

Vzdělávací obor Pohybová výchova je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací obor Zdravotní tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifikce postižení.

U žáků s těžkým mentálním postižením, u kterých je vzhledem k závažnosti postižení výrazně omezená hybnost, se zařazuje jako alternativa ke Zdravotní tělesné výchově Rehabilitační tělesná výchova. Jejím úkolem je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení.

Výuka je zařazena po konzultaci a pod supervizi odborného lékaře a může ji provádět pracovník se speciální kvalifikací (fyzioterapeut, speciální pedagog se somapedickou kvalifikací s rehabilitačním zaměřením).

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- dodržování zdravého způsobu života a ochrany zdraví, péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení
- zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzickému i psychickému uvolnění
- rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení
- odstraňování mimovolních pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin
- vnímání prožitků z pohybové činnosti

5.4.1 Pohybová výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
5				
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník

1. ročník

5 týdně, P

---

1. ročník

1. Pohybová výchova

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> žák by měl získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám žák by měl zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost žák by měl reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti mít žák by měl osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle žák by měl rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh žák by měl zvládnout uvolnění a zklidnění organismu 	<p>Lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami</p> <p>Přetočení se ze zad na břicho a zpět, válení sudů</p> <p>Chůze přes nízké překážky, po čáře</p> <p>Stoj na jedné noze</p> <p>Základní manipulace s míčem a s drobným náčiním (házení, chytání, kopání, kutálení, shazování kuželek, házení do koše)</p> <p>Nácvik jednotlivých cviků a cvičebních poloh</p> <p>Sluchově motorické hry</p> <p>Běh, běh na signál, běh k určenému cíli</p> <p>Skoky, poskoky</p> <p>Nácvik jednotlivých cviků a cvičebních poloh</p> <p>Kolébka na zádech</p> <p>Cvičení na nářadí : lavička, bedna (výstup, sestup, přelézání), žebřiny</p> <p>Osvojení pojmů (popř. s využitím AAK) souvisejících s činností</p> <p>Sebeobslužné dovednosti</p> <p>Pomoc při přípravě náčiní a nářadí</p> <p>Příprava náčiní a nářadí Překážková dráha (vyhýbání se, přelézání, překračování, lavička)</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě, vycházky</p> <p>Pohyb po nerovném terénu</p> <p>Hry ve vodě, plavání s různými pomůckami, pohyb v brouzdališti</p> <p>Hry ve sněhu, sáňkování, koulování</p>

Komentář

Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech.

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

5.5 Člověk a svět práce

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí také v základním vzdělávání žáků s nejtěžším mentálním postižením. Zahrnuje pracovní činnosti, které vedou žáky k získání základních pracovních dovedností a návyků. Cíleně se zaměřuje na rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy a systematicky je ovlivňuje. Současně dochází i k rozvíjení komunikativních dovedností při verbalizaci prováděných činností.

Vzdělávací oblast je realizována ve vzdělávacím oboru Pracovní výchova v průběhu celého předškolního i základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na tematické okruhy:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Způsob realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách a možnostech školy a na schopnostech jednotlivých žáků. Učivo celé vzdělávací oblasti je určeno všem žákům, tedy chlapcům i dívkám.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- získání základních hygienických a sebeobslužných návyků
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností
- vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci
- osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím
- získání schopností obsluhovat základní domácí spotřebiče
- porozumění jednoduchým pracovním postupům
- poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

5.5.1 Pracovní výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2				
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník

1. ročník

2 týdně, P

1. Sebeobsluha

Očekávané výstupy		Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> žák by měl zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti 		Spolupráce při hygieně - nápodoba, struktura, fyzické vedení Osobní hygiena - mytí rukou, používání mýdla, ručníku, používání WC Čištění zubů Česání vlasů	
Komentář			
Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech.			
Průřezová témata		přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

2. Práce s různými druhy materiálu

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> žák by měl zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a přírodninami žák by měl zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami 	<p>žák by měl zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami</p> <p>žák by měl zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami</p> <p>Poznávání vlastností různých materiálů a jeho využití</p> <p style="text-align: right;">Přírodní materiály : sbírání</p> <p>přírodnin a jejich ukládání</p> <p style="text-align: right;">Práce s pískem : hry</p> <p>s pískem - vybírání kamínků, kostek a dalších drobných předmětů z písku</p> <p style="text-align: right;">Stavění</p> <p>z dřevěné stavebnice</p>

Komentář

Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech.

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

3. Péče o okolí a prostředí

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> žák by měl provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích 	<p>žák by měl provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích</p> <p style="text-align: right;">Vycházky do přírody</p>

Komentář

Konkrétní činnosti pro jednotlivé žáky jsou zpracovány v Individuálních vzdělávacích plánech.

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
literatura	materiály, pomůcky	didaktická technika	ostatní

6 Projekty

Název ŠVP	NONA 3- přípravný stupeň		
Datum	18.3.2011	Název RVP	
		Platnost	od 1.9.2008

7 Evaluace vzdělávacího programu

Název ŠVP	NONA 3- přípravný stupeň		
Datum	18.3.2011	Název RVP	
		Platnost	od 1.9.2008

Autoevaluace školy

Autoevaluace školy je systematické posuzování činnosti školy plánované ve Školním vzdělávacím programu. Výsledky autoevaluace slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy. Provádějí ji účastníci vzdělávacího procesu - vedení školy, učitelé, vychovatelé, asistenti pedagoga i osobní. Cílem evaluace je zřehlednit zpětně své výsledky práce ve vzdělávacím procesu.

Oblasti autoevaluace

Při hodnocení se zaměřujeme na:

- podmínky vzdělávání
- průběh vzdělávání
- výsledky
- klima školy a vztahy s rodiči
- řízení školy, kvalita pedagogických pracovníků, další vzdělávání pedagogických pracovníků

Cíle a kritéria autoevaluace

Cíle a kritéria v oblasti podmínek vzdělávání:

- materiální vybavení školy slouží všem žákům bez ohledu na jejich zdravotní omezení či postižení
- žáci mají k dispozici speciální výukové pomůcky
- distribuce pracovních sešitů, výukových, didaktických pomůcek a audiovizuální techniky do tříd je rovnoměrná

Cíle a kritéria v oblasti průběhu vzdělávání a jeho výsledků:

- vzdělávací program je v souladu s RVP
- vzdělávání žáků probíhá s ohledem na jejich individuální zvláštnosti a potřeby
- metody výuky přispívají k rozvoji klíčových kompetencí
- vyučující poskytují žákům prostor pro samostatné objevování, tvůrčí a praktické činnosti
- žáci mají prostor k vyjadřování vlastních názorů, jsou vedeni ke společné komunikaci
- žáci i rodiče souhlasí s daným způsobem hodnocení
- žáci mají možnost vlastní prezentace při školní akademii, kde mají možnost zažít si osobní úspěch

Cíle a kritéria v oblasti klimatu školy a vztahů s rodiči:

- škola má příjemné a bezpečné prostředí s vybavením, které odpovídá potřebám školy
- vztahy mezi učiteli, žáky a rodiči jsou partnerské
- rodiče jsou informováni o prospěchu a chování jejich dětí
- rodiče projevují zájem o akce pořádané školou (Společné pracovní dílny, školní akademie aj.)
- klima ve škole je přátelské a motivující, žáci, rodiče i pedagogický sbor se chovají k sobě navzájem vstřícně a s respektem
- ve škole se daří odhalovat projevy šikany a preventivně působit proti šikaně

Cíle a kritéria v oblasti řízení školy, kvality pedagogických pracovníků a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

- vedení školy tvoří zázemí učitelům, je přístupné dialogu a navrhovaným pozitivním změnám pokud pro to jsou podmínky
- vedení školy spolupracuje s rodiči, vychází jim vstříc, zajímá se o jejich připomínky
- efektivně se hospodáří s finančními prostředky
- učitelé mají promyšlené cíle, metody a nástroje výuky, výuka je přiměřeně náročná, učitel je žákovi oporou při řešení úkolů
- učitelé se aktivně zapojují do života školy
- pedagogičtí pracovníci se systematicky vzdělávají

Nástroje autoevaluace

Pro sebehodnocení používá škola řadu různých nástrojů tak, aby výsledný obraz fungování školy byl komplexní a co nejobjektivnější.

Škola používá tyto autoevaluační nástroje:

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s učiteli, s rodiči
- skupinové diskuse v rámci metodického sdružení apod.
- dotazníky pro rodiče, učitele a žáky
- IVP
- hospitace

Časové rozvržení evaluačních činností

I. pololetí

- hospitace
- IVP
- pedagogická rada
- školská rada
- plán školení
- rodičovské sdružení
- plán akcí školy
- dotazník pro rodiče

II. pololetí

- hospitace
- pedagogická rada
- školská rada
- aktualizace IVP
- rodičovské sdružení
- výroční zpráva
- autoevaluační činnosti učitelů

1	Identifikační údaje	3
2	Charakteristika školy	3
3	Charakteristika ŠVP	6
3.1	Výchovné a vzdělávací strategie školy	6
3.2	Začlenění průřezových témat	6
4	Učební plán	7
5	Učební osnovy	9
5.1	Člověk a komunikace	9
5.1.1	Rozumová výchova	9
5.2	Člověk a jeho svět	18
5.2.1	Smyslová výchova	18
5.3	Umění a kultura	26
5.3.1	Hudební výchova	26
5.3.2	Výtvarná výchova	29
5.4	Člověk a zdraví	32
5.4.1	Pohybová výchova	33
5.5	Člověk a svět práce	35
5.5.1	Pracovní výchova	35
6	Projekty	40
7	Evaluace vzdělávacího programu	41

